

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
 ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.
 ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
 ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ, - 1952 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 108 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ

1954

Oct., 22nd 1954
 ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਐਕਟ (1911 ਦਾ VIII) ਸੈਕਸ਼ਨ 113—ਨਿਯਮ
 13 ਬੀ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 1(i)(b) ਅਤੇ (Hi)(b)—ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ—
 ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ—ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼—ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
 ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਹੈ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
 —ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1858—ਸੈਕਸ਼ਨ 65—ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ
 ਹੈ—ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਕਟ 1935, ਧਾਰਾ 240—ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (1908 ਦਾ
 V) ਸੈਕਸ਼ਨ 9—ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ.

(ਪ੍ਰਤੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1858 ਦੀ ਧਾਰਾ 65
 ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ
 ਸੈਕਸ਼ਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਭਾਗ ਸੀ
 ਜਿੱਥੇ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਇੱਕ ਸਹੀ
 ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਨੇ ਪਹਿਲੀ
 ਵਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੀ ਨੈਕਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ
 ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ
 ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਤਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ
 ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੇ
 ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ
 ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ।
 (ਪ੍ਰਤੀ ਕਪੂਰ ਜੇ.), ਧਾਰਾ 9 ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ
 ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ
 ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਵਲ
 ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ
 9 ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਪਾਲਿਸੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ
 ਆਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੂਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ

9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇੱਕ ਬਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ-)

ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਲਾਲ ਦੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਓ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਗੁਰਦਾਸਵਰ, ਮਿਤੀ 24 ਮਈ, 1951, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਰ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲ ਲੈਂਟ ਲਈ।
ਕੇਸੀ ਨਈਅਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦਾ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 19 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਓ ਪਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡੀ ਕ੍ਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਅਵੈਧ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਤਿ-ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਸੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 1942 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਮ ਚੰਦ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਕ ਲਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸੀ, ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2 ਜਨਵਰੀ 1943 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਬਕਾ ਸ. D/2 ਮੁਦਈ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ 'ਤੇ' * * *। ਓਰਡੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਨੈਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਆਰਮੀ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ/2 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਰਾਮ ਚੰਦ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਐਕਟ, ਨਿਯਮ 13 (ਬੀ), ਆਈਟਮ I(i) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਨੂੰ, ਜਨਰਲ ਆਫਿਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ, ਦੱਖਣੀ ਫੌਜ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਐਕਟ, ਨਿਯਮ 12 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਭਾਵ, 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਤੋਂ 2 ਮਾਰਚ, 1944

ਤੱਕ, ਅਤੇ ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1949 (ਐਕਸ. ਪੀ. 4), ਜੋ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਤੇ ਹੈ

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand

ਮੁਦਈ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ. ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ? .

Kapur, J. ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 1872, ਕੈਲੀ, ਸੀ.ਬੀ., *ਡਾਕਿੰਸ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਰੋਕਬੀ* (1), ਪੰਨਾ 271 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ-

"ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ , ਜੇ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹਨ, ਲਾਰਡ ਮੈਨਸਫੀਲਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੱਜ * * * * ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ * * *।

ਹੈਡਨ ਬਨਾਮ *ਇਵਾਨਸ* (2) ਵਿੱਚ ਮੈਕਕਾਰਡੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ . ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਝੂਠੀ ਕੇਦ ਜਾਂ ਗਲਤ ਕੇਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮਿਲਟਰੀ ਟੈਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਐਕਟ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

" (1) 8 QB 255

(2) 35 TLR 64 2

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ-

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

“ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਨੁਕਸਾਨ ਕੀ ਇਹ ਫੌਜੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। (ਦੇਖੋ ਡਾਇਸੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, 8 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 304।)”।

ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ - "ਜੇ ਸੰਧੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ , ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ. ਜੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਝੂਠ

ਬੋਲਣਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ
ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਡਾਇਸੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, 9 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 808 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਫਿਰ ਸੰਜੀਵਰੇ ਨਾਇਡੂ ਦੁਆਰਾ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਆਫ ਮਿਲਟਰੀ ਲਾਅ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 244 'ਤੇ ਦੋ ਹਵਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ-

“ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਫੌਜੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ^{ਉੱਚ} ਅਦਾਲਤਾਂ ^{ਅਤੇ} ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਮਾਨੀਐ।

supe ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ

ਪੁਰਾਣੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ "ਦੀਵਾਨੀ ਜੁਰਮਾਂ" ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਜਾਂ ਉਹ ਉਪਚਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ, ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਸੱਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, "ਅਧਿਕਾਰਤ" ਰਿੱਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136, ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਏ.ਆਈ. (?) ਸੁਪਰੀਮ ਆਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 227. ci.(4). ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ, ਫ਼ਰਮਾਨ, ਨਿਰਧਾਰਨ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ

ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਹੈ। ਚੰਦ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ -----ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਕਪੂਰ, ਜੇ . ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਵਿਚਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ - ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਮਾਨਯੋਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ. ਲਾਗਤ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ.

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 81 ਵਿੱਚ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ. 1950, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ -ਕਸਮੀਰ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਗਲਤ , ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 1950 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰ: 81 ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ: 2 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ, ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਡੀ. 2 ਦੁਆਰਾ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਰੋਕ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। "ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ" ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਆਰਮੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 113 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ 13-ਬੀ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ I(i)(b) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ,

v- 1911, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰ

ਉਸ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਚਾਰਜ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜੇ. ਆਰਮੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਲਈ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਡਿਸਚਾਰਜ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ , ਜੇ ਨਿਯਮ 13-ਬੀ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ I(i)(ਦੇ ਤਹਿਤ *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। b). 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਨੂੰ, *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੂੰ ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 13-ਬੀ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ I(iii)(b) 'ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ , ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੱਕ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ. 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਨੂੰ, *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਨੂੰ "ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ - ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਇਆ। ". ਕਿ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 5 ਫਰਵਰੀ, 1949, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 4 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਨੂੰ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਫਸਰ-ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਕੋਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ "ਪੈਨਸ਼ਨ

ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ" ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ, ਨਿਯਮ 13-ਬੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ।

1950 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 81 ਵਿੱਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ.

ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਆਰਮੀ ਹੈੱਡ- ਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ
ਕੁਆਰਟਰਜ਼, ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਮ- ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੰਗ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਚੰਦ

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦੇ ਹੱਲ Court -----
Harnam Singh.
ਕੀਤੇ ਗਏ: - , • J- plain- ultra

- (1) ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਵੈਧ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, *vires*, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ?
- (2) ਕੀ ਸੂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (4) ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਲਈ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (5) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਧਾਰਾ 35-ਏ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
- (6) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
- (7) ਰਾਹਤ.

1950 ਦੇ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 81 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਬ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ-

- (a) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ "ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ' ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
- (b) ਕਿ ਸੂਟ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;
- (c) ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

- (d) ਕਿ ਅਦਾਲਤ-ਫੀਸ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਸੀ;
- (e) ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 35-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਰਚੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ
- (f) ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਸੂਟ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਫਾਈਂਡਿੰਗ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਭਾਰਤ "ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ

੯ - ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ" ਅਤੇ ਉਹ

ਠੇਕਾ" ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ⁶ ਸੀ, ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ,

ਜੇ. ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ: 81 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਸ 1950 ਦੇ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੇ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 6 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 110 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈ ਹੈ।

1952 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 108 ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ-

- (i) *ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ* ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਸੀ? ਅਤੇ
- (ii) ਕੀ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਸੀ?

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ"।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 (2) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਿਯਮ 13 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਆਈਟਮ I(i)(b) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 13-B ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਇਸਰਾਏ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਡ

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand

ਹਮਾਮ ਸਿੰਘ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ " ਨੂੰ ਸੇਵਾ-ਜ- ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੋਰ ਦੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ ਕਮਾਂਡ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ। ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਨੇ ਨਿਯਮ 13-ਬੀ, ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ I(iii)(b) "ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। 5 ਫਰਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਜ ਕਰੋ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ "ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ" ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੀ.ਓ.ਸੀ.-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਨੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮਿਤੀ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। 5 ਫਰਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਡੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ "ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ

ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ' ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਨੂੰ ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼, ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ ਕਮਾਂਡ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਖੋਂ ਸੋਧਿਆ।

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand

ਸੁਬੇਦਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ 2 ਮਾਰਚ 1944 ਨੂੰ ਜੀਓਸੀ-ਇਨ-ਚੀਫ਼,

Harnam Singh, ful.

ਦੱਖਣੀ ਕਮਾਂਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਸੀ-

ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਾਂ ਜੇ ਮੈਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਇਮਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1858 ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1858 ਦੀ ਧਾਰਾ 65, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"65. ਕੌਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਜੋਂ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਿਲ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਉਪਾਅ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਹਾਮਹਿਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜਾਂ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚੇ ਗਏ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 32(2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 32(2) ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 176(1) ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand

ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1935 ਦਾ

ਫਲਾਮ ਸਿੰਘ

ਵੈਕਟ *ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (!)*• ਜੇ.

ਲਾਰਡ ਰੋਚੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 32(2) ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਭਾਰਤ ਐਕਟ, 1919, ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1919 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਕ ਹੋਰ
ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ

ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਪ੍ਰਭੂਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਧਾਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਧਾਰਾ
ਹੈ, ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ
ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ, ਜੋ
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ
ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ
ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1858 ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ
ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਉਹਨਾਂ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵੈਂਕਟ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ (1) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਰੇਸ਼ੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ: -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 96-ਬੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ

(1) ਏਆਈਆਰ 1937 ਪੀਸੀ 31

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand

Harnam Singh,
J.

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ 5 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਉੱਤੇ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਲਾਂਟ ਦੁਆਰਾ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 'ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ *ਰੰਗਾਚਾਰੀ* ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਭਾਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ”

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 1935, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਾਜ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਤਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮ ਚੰਦ *ਨਈਅਰ* ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

“ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ (ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ILR 1937 ਮੈਡ. 517 (ਪੀਸੀ)

ਵਿਆਖਿਆ। - ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ^{ਤਸੀ} - ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਸਮਾਂ।"

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ,

ਜੇ.

ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ: -

- (1) ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (2) ਇਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, 1950 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 81 ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਟ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਸੂਟ ਸੀ।

ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 1950 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ: 81 ਦੀ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਗੁਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਗਨੀਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1) ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬਾਬੂ ਗੁਣੇਸ਼ ਦੱਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਗਨੀਰਾਮ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ , ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ

ਦੇ ਸੰਘ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ- ਇੰਡੀਆ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ: -

ਵੀ.

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਹਾਈ ਚੰਦ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ, ਜੇ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਹੁੰਦਾ-

" 7, ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ
ਜੇ. ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਹਿਮਤ
ਹਨ

ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਜੇ ਗਵਾਹ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਇਸ ਅਧਿਕਤਮ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ, - ਇਹ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "

ਮੁਲਵੇਨਾ ਬਨਾਮ ਐਡਮਿਰਲਟੀ (1) ਵਿੱਚ , ਲਾਰਡ ਬਲੈਕਬਰਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ: -

“ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ *ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ*, ਚਾਹੇ ਉਹ ਨੌਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਲ ਸੈਨਾ, ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

(1) 1926 SC 842

ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਸਥਿਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉੱਚਾ ਜਾਂ ਨਿਮਰ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਕ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਸ਼ੀਰਮ* ਝੂਠ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ, ਚੰਦ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ --, ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਅਗਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ^੧ ਲਈ ਹਨ - ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ, ਸਿੱਟੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ *ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਾਜ ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।* ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਦਾਅਵਾ ਤਾਜ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 1950 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 81 ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਅਤੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ।

ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ *ਵਿਸ਼ਨੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੰਬੂਦਿਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਕੇ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ 1950 ਦਾ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 81 ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ *ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀ।* ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ *ਵਿਸ਼ਨੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੰਬੂਦਿਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਕੇ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (1)

(1) ਐਲਆਰ 1952 ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ 7

The Union of India v. Shri Ram Chand Har.-am Singh, J.

ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਲਾਹ ਜਾਂ ਏਅਰਮੈਨ ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚਰਿੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ 1950 ਦੇ * ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰ. 81 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ. 21 ਅਗਸਤ, 1953 ਨੂੰ, ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿੰਦੂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਮ ਚੰਦ 1942 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸੀ-ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਨੇੜੇ ਚੱਕਲਾਲਾ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 1943 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਡੀ. 2 ਦੁਆਰਾ, "ਪੈਨਸ਼ਨ ਏਸ ਟੈਬਲਿਸਮੈਂਟ * * * ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ 'ਤੇ' ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਆਰਮੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਨੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਐਕਟ, ਨਿਯਮ 13(ਬੀ), ਆਈਟਮ I(i)(b) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 2 ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੇ ਚਾਰਜ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ-ਇਨ-ਚੀਫ, ਦੱਖਣੀ ਫੌਜ (ਆਰਮੀ ਕਮਾਂਡਰ), ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ

ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਮਾਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1943 ਤੋਂ 2 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੱਕ, ਅਤੇ ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਰਾਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5 ਫਰਵਰੀ, 1949 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 4 ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ "2 ਮਾਰਚ, 1944 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ" ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J

ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਬੇਅਸਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 30 ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਰਮਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਿਪਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ (ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ X ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ I ਡੀ ਫੈਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ II ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਤਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕ ਤਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਲਾਤੀਨੀ ਵਾਕੰਸ਼ "ਡੁਰਾਂਤੇ ਬੇਨੇ ਪਲੇਸੀਟੇ" 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਸਮੇਤ ਤਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਜਨ, ਸੀਜੇ, ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-

“ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਸਲ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਤਾਜ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਦੇਖੋ ਫਰੇਜ਼ਰ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੰਨਾ 126; ਚੈਲਮਰਜ਼ ਕਾਨਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਲਾਅ, ਪੰਨਾ 186; ਸ਼ੈਂਟਨ ਬਨਾਮ ਸਮਿਥ (2); ਡਨ ਬਨਾਮ

ਦ ਕੁਈਨ (3)।"

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1919 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਕੁਝ ਤੱਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) 1954 SCR 786 'ਤੇ ਪੀ. 799

(2) (1895) ਏ.ਸੀ. 229, 234

(3) (1896) IQB 116

ਐਕਟ. 1935 ਵਿੱਚ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 240 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ - ਅਨੰਦ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਤਾਜ ਦਾ ਜੋ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਉਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮੰਗਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਾਜ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਐਡ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੇਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜਪਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 310(1) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

310. (1) ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ * * * ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ * *

ਪਰ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ

ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਜ ਦੀਆਂ ਡੀ ਫੈਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ,

The Union of
India
v.
Shri Rani
Chand

Kapur, J.

ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ -
ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 240 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1919 ਦੀ ਧਾਰਾ 96-
ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਖੁਸ਼ੀ
ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਰੋਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ
ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,
ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ
ਆਯਾਤ ਨਾ ਕਰੇ ਜੋ ਨਿਯਮ ਹਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ
ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਸਿਵਲ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਲਈ
ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: ਵੈਂਕਟ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ
ਸਕੱਤਰ (1) ਅਤੇ ਰੰਗਾ-ਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (2)। ਲਾਰਡ ਰੇਸ਼ੇ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿਚ
ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਨਾ 541 'ਤੇ ਕਿਹਾ-

" * * * ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ
ਦੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਿਰਫ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਬਲਕਿ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ।"

ਧਾਰਾ 96-ਬੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ
ਕਿਹਾ-

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ
ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ
ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਪੰਨਾ 542)।"

ਅਤੇ ਪੰਨਾ 543 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ-

“ਮੁਕਤੀ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸਿਰਫ ਭਰੋਸਾ
ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ■ ਖੁਸ਼ੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ

ਵਿਚਾਰ।”

(1) ILR 1937 ਮੈਡ. 532 (ਪੀਸੀ)

(2) ILR 1937 ਮੈਡ. 517 (ਪੀਸੀ)

1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ
 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹਾਈ
 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਐਮ. ਲੇਲ (1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ
 ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
 ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ
 ਆਪਣੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੇ
 ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਆਨੰਦ ਬਨਾਮ ਦਿ*
ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ,
 ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
 ਆਰਬਿਟਰੇਰੀ ਡਿਸ ਮਿਸਲ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

The Union of
 India
 v.
 Shri Ram
 Chand
 Kapur, J.

ਪਰ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।
 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ
 ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
 ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਤਾਜ ਦੀ
 ਖੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ
 ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, *ਵੈਂਕਟ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ* (3) ਵਿੱਚ
 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਇਹ
 ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣਾ ਆਪਹੁਦਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ,
 ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
 ਮਾਮਲਾ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ
 ਧਾਰਾ 9 ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਕਾਟਿਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ
 ਬਲੈਕਬਰਨ *ਮੁਲਵੇਨਾ ਬਨਾਮ ਐਡਮਿਰਲਟੀ* (4) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ
 ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਤਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ
ਲਈ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

- (1) ਏਆਈਆਰ 1948 ਪੀਸੀ 121
- (2) 1953 SCR, 655
- (3) ILR 1937 ਮੈਡ. 532 (ਪੀਸੀ)
- (4) 1926 SC 842

The Union of
India
v.
Shri Rani.
Chand
Kapur, J.

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼ [ਵੋਲ. ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ VIII ਸੇਵਾ

ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਲ ਸੈਨਾ, ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉੱਚਾ ਜਾਂ ਨਿਮਰ ਹੈ। . ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਕ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ , ਅਤੇ ਉਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ, ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਾਜ * * * ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਈ. ਐਮ. ਲੇਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਥੈਂਕਰਟਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ , ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਤਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਸੇਵਕ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਗਾਰੰਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਤਾਜ ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

"* "ਤਿਆਤੀਰਨੀ94^' "-----

ਡਾਕਿਨਸ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਰੋਕੇਬੀ (1), ਕੈਲੀ, ਸੀਬੀ, ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ
ਅਬਜ਼ਰਡ- ਇੰਡੀਆ
ਵਿੱਚ

“ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ- .”, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਿਲਟਰੀ ਚੰਦਮ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਹਨ, ਲਾਰਡ ਮੈਨਸਫੀਲਡ ਅਤੇ
ਕਪੂਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ , ਜੇ . ਸਟਨ ਬਨਾਮ ਜੈਹਨਸਟੇਨ (2),
ਅਤੇ ਕੇਸ ਰੀ ਮਾਨਸੇਰਘ (3) ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਬਨਾਮ ਗੋਲਡ (4),
ਬਾਰਵਿਸ ਬਨਾਮ ਕੇਪਲ (5), ਕੇਗਲੀ ਵਿ.

ਬੌਲ (6), ਡਾਕਿੰਸ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਰੋਕੇਬੀ (7), ਡਾਕਿੰਸ ਬਨਾਮ
ਲਾਰਡ ਐੱਫ. ਪੈਲੇਟ (8), ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ
ਕਿ ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ
ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਜਾਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ,
ਅਤੇ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ।”

ਡਾਕਿੰਸ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਐੱਫ. ਪੈਲੇਟ (8) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਕਾਕਬਰਨ, ਸੀਜੇ, ਦੀ ਰਾਏ
ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ

ਹੇਡਨ ਬਨਾਮ ਇਵਾਨਸ (9) ਵਿੱਚ ਮੈਕਕਾਰਡੀ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ , ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ
ਆਪਣੇ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ
ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ
ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ
ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ
ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਮੈਕਕਾਰਡੀ, ਜੇ. ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਜੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸਿਪਾਹੀ
ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਫੌਜੀ ਵਿਘਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਗਲਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ
ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ;

discipline, ਫਿਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ. ਜੇ ਇਹ ^

(1) 8 Q B. 255 ਤੇ p. 271 ■

(2) 1 ਟੀ ਆਰ 493

(3) 1 ਬੀ. ਅਤੇ ਐਸ. 400

(4) 2 H.B1. 69

(5) ੨ਵਾਲੇ। 314 < ■

(6) 4 F. ਅਤੇ F. 763

(7) 4 F. ਅਤੇ F. 806

(8) ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ 5 QB 94

(9) 35 ਟੀ.ਐਲ.ਆਰ., 642

The Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲਟਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਫੌਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਪਾਹੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ lio .

ਕੀ ਛੂਠੀਆਂ ਕੈਦਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਜੋ ਫੌਜੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਾਜ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੀ, ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੈਂਕਟ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਅਤੇ ਸ਼ੈਂਟਨ ਦੇ ਕੇਸ (2), ਅਤੇ ਡਨ ਬਨਾਮ ਦ ਕੁਈਨ (3) ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ-ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ , ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ. ਮਹਾਜਨ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ (4) ਅਤੇ ਵੈਂਕਟ ਰਾਓ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ . ਬਨਾਮ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਕਸ ਪਾਰਟ ਪਾਰਕਰ (5) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀਜੇ, ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ , ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਮਿਲਟਰੀ ਅਫਸਰ
ਹੋਵੇ, ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ

- (1) ILR 1937 ਮੈਡ. 532 (ਪੀਸੀ.)
- (2) (1895) ਏ.ਸੀ. 229, 234
- (3) (1896) 1 QB 116
- (4) 1954 SCR 786 'ਤੇ ਪੀ. 799
- (5) (1953) 2 ਏ.ਈ.ਆਰ. 717

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ-ਯੋਗ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਚੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"। *ਸਰਟੀਓਰੀ* ਆਦਿ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਹਨ।"

ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ %
ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਫਰਾਈ (1) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਵਰਗੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ *ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ।*

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, 1858 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਿਆ: -

"65. ਕੌਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਜੋਂ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ

¹(1954) 2 AER 118 (CA)

ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਿਲ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਰੀਮੇਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; * * * \$ »

ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ, 1915 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ, ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935) ਦੀ ਧਾਰਾ 176(1) ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ

The Union of India
v.
Shri Ram Chand

ਸ਼ੈਕਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ (1), ਪੰਨਾ 802 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

Kapur, J.

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਜੇ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਨੈਕਰਾਂ ਦੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਊਨ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤਸੱਦਦ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ *ਕੁਆਂਟਮ ਮਾਰੂਟ* ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਹੁਣ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਉਸ ਦਾ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਜਿਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸਰਵੈਂਟ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਾਊਨ ਦਾ ਇਨਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ

ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ। , ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(1) 1954 SCR 786

ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਮਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਏਜੀ- 'ਦੁਖੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀ- ਭਾਰਤ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਵਿੱਚ।

ਪੰਡਿਤ ਤਾਰਾ ਚੰਦ (1) ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸੀ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਈ. ਐਮ. ਲੈਲ ਕਪੂਰ, ਜੇ .

(2) ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਤਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1858 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65, 1915 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (2) ਅਤੇ 1935 ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 176 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਝੂਠ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਮੀ ਲਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਸੀ।

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਪ੍ਰੇਵਿਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਸਿਰਫ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੂਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ ^p ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇੱਕ ਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਰਡ ਬਲੈਕਬਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

(1) 1947 FCR 89

(2) ਏਆਈਆਰ 1948 ਪੀਸੀ 121

The- Union of
India
v.
Shri Ram
Chand
Kapur, J.

ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ* ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਹੁਣ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਐਫਡੀਲਸ਼ੈਂਟੋ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ। ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ, ਦਿੱਲੀ, -

195

ਪਟੀਸ਼ਨਰ

Nov., 4th

ਬਨਾਮ

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1953 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 15

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 18A(3) ਅਤੇ 28(1)-ਕੀ ਧਾਰਾ 18A(3) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28(1)-ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ--ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਟੈਕਸਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ - ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 18 ਏ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ

ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਵਾਜਬ ਪਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਇੱਕ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਵ ਜਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਐਕਟ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Deepak

Kataria, Translator.